

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Lokal och regional utveckling
Ida Nelson

Boverket

Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om hållbar mobilitet

Sammanfattning Tillsyn

- SKR avstyrker att ett nytt ofinansierat tillsynsansvar läggs på kommunernas byggnadsnämnder. Eventuellt nytt tillsynsansvar för kommunerna behöver regleras enligt finansieringsprincipen och vägas mot samhällsekonomisk nytta.
- SKR tillstyrker inriktningen mot en minimiimplementering av krav på laddinfrastruktur och cykelplatser och är positiva till att Boverket har utnyttjat direktivets utrymme för flexibilitet.
- SKR anser att det behöver förtydligas att den högsta kravnivån för cykelparkering – avseende antal, utformning och kvalitet – ska vara styrande, eftersom tekniska egenskapskrav och tomtkrav gäller samtidigt och annars riskerar att leda till tillämpningssvårigheter och konflikter.
- SKR anser att regelverket behöver anpassas gällande hur kraven på laddinfrastruktur ska hanteras när nätanslutning eller erforderlig effekt inte kan levereras i tid på grund av kapacitetsbrist hos nätägaren.
- SKR anser att avsaknaden av övergångsbestämmelser kan skapa osäkerhet för redan planerade eller projekterade projekt och bör övervägas för ökad förutsebarhet.
- SKR vill särskilt betona vikten av tidig, tydlig och målgruppsanpassad information till kommuner och andra berörda aktörer.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Nya tillsynsuppgifter behöver finansieras och vägas mot nytta

SKR anser att tillsyn av ladd- och cykelplatser samt andra delar av EPBD, såsom energiprestanda i befintlig bebyggelse, energirenoveringsplaner och krav på solenergi, i möjligaste mån bör ligga hos Boverket. Detta eftersom Boverket redan ansvarar för energideklarationer och klimatdeklarationer och därmed har goda förutsättningar att utveckla ändamålsenliga tillsynssystem även för befintlig bebyggelse.

SKR avstyrker att ett nytt ofinansierat tillsynsansvar läggs på kommunernas byggnadsnämnder. Eventuellt nytt tillsynsansvar för kommunerna behöver regleras enligt finansieringsprincipen och vägas mot samhällsekonomisk nytta.

Det är genom rådgivning, förebyggande dialog och handläggning i rätt skede som kommunerna på bästa sätt tar sitt ansvar för den bebyggda miljön. Byggnadsnämnderna har trots detta fått allt fler frågor att hantera genom sitt tillsynsarbete enligt PBL, vilket till stor del inte kan avgiftsfinansieras med nuvarande regelverk. Inte minst de stora ändringar i PBL som började gälla i december 2025 innebär att byggnadsnämnderna kommer att behöva avsätta mer tid till tillsynsarbetet. Det är mycket angeläget att tillsynsuppgifter inte fortsätter att öka och att de har fokus på uppgifter med störst nytta, exempelvis där människors hälsa och säkerhet är i fara.

Flexibilitet möjliggör ändamålsenlig utbyggnad av laddinfrastruktur

SKR tillstyrker förslaget till implementering av kraven vid uppförande av nya byggnader samt ändring av byggnader. Vidare tillstyrker SKR att de retroaktiva kraven i befintliga lokalbyggnader begränsas till att endast omfatta byggnader med bilparkeringar inne i byggnaden.

För att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv utbyggnad av laddinfrastruktur krävs flexibilitet som möjliggör anpassning till lokala förutsättningar och förändrade behov. I ett område som kännetecknas av snabb teknisk och marknadsmässig förändring kan strikta, antalbaserade krav för dimensionering av laddinfrastruktur motverka en ändamålsenlig utveckling. En sådan ansats riskerar att leda till ineffektivitet, suboptimerade lösningar. Behovet av laddning varierar geografiskt och kan förändras över tid i takt med ändrade beteenden och laddmönster, vilket innebär att fasta kravnivåer riskerar att bli både under- och överdimensionerade. Det finns en risk att teknisk utrustning hinner bli omodern innan den tas i full användning om en omfattande utbyggnad sker för tidigt.

Krav på cykelparkering utifrån lokala förutsättningar och behov

SKR tillstyrker den föreslagna implementeringen av krav på cykelparkeringsplatser och välkomnar att möjligheter till lokala anpassningar har tillvaratagits.

SKR kan samtidigt konstatera att den föreslagna utformningen riskerar att uppfattas som komplex, eftersom de tekniska egenskapskrav som föreslås införas kommer att gälla parallellt med befintliga tomtkrav enligt 8 kap. 9 § plan- och bygglagen (PBL). Det kan även uppfattas som ologiskt att det är antalet bilparkeringsplatser som utlöser krav på cykelparkeringsplatser.

Trots dessa invändningar bedömer SKR att den föreslagna implementeringen är att föredra framför införandet av exempelvis en generell parkeringsnorm på nationell nivå. Behovet av cykelparkering varierar beroende på lokala förutsättningar och behov, och bör därför även fortsättningsvis kunna anpassas lokalt. En överimplementering, även om den är enklare i sin utformning, riskerar att bli kostnadsdrivande utan att medföra någon faktisk nytta.

Tekniska egenskapskrav och tomtkrav

SKR bedömer att det av underlaget tydligt framgår att de tekniska egenskapskrav är samtidigt gällande som tomtkraven, och att de högst gällande kraven om antal cykelparkeringsplatser ska vara styrande.

De föreslagna tekniska egenskapskraven omfattar, utöver krav på antal cykelparkeringsplatser, även minimimått samt att det i skälig omfattning ska finnas platser för cyklar med större dimensioner än standardcyklar. Författningsförslaget ställer däremot inga krav på cykelställ, tak eller andra särskilda anordningar, och inte heller krav på lokalisering av cykelparkering.

Många kommunala parkeringsnormer, som utgör en grund för den lokala tillämpningen av tomtkrav, innehåller även krav på utformning och kvalitet av cykelparkeringar. SKR anser därför att det behöver förtydligas att den högsta kravnivån – sett till antal, utformning och kvalitet – ska vara styrande. Ett sådant förtydligande är viktigt för att undvika tillämpningssvårigheter och konfliktfyllda tolkningar i kommunernas dialog med fastighetsägare och byggherrar.

Behov av klargöranden i regelverket avseende elnätscapacitet

I praktiken är det vanligt att fastighetsägare inte kan få nätanslutning eller tillräcklig eleffekt inom rimlig tid på grund av kapacitetsbrist hos nätägare. SKR konstaterar att förslag till föreskrifter berör elnätrelaterade begränsningar indirekt, bland annat genom hänvisningar till byggnadens elsystems kapacitet, nätägarens möjlighet att ta emot eller leverera ström samt krav som ska uppfyllas om det är lämpligt.

Däremot saknas en tydlig modell för hur kraven på laddinfrastruktur ska hanteras när nätanslutning eller erforderlig effekt inte kan levereras i tid på grund av kapacitetsbrist hos nätägaren. SKR anser att regelverket behöver anpassas i denna del för att undvika rättsosäkerhet, onödiga kostnader och tillämpningsproblem.

Författningsförslaget saknar övergångsbestämmelser

Av underlaget framgår att inga särskilda övergångsregler föreslås, vilket innebär att de nya kraven ska tillämpas fullt ut från ikraftträdandet. Detta kan skapa osäkerhet för projekt som redan är planerade eller projekterade enligt gällande regelverk, exempelvis projekt med beviljat bygglov men utan startbesked. SKR anser att behovet av övergångsregler bör övervägas för att säkerställa en förutsebar och rättssäker tillämpning.

Behov av information, vägledning och utbildning

SKR delar Boverkets bedömning av att regelverket är komplext och att det finns ett betydande behov av information, vägledning och utbildningsinsatser. Det är positivt att Boverket själv lyfter detta behov i underlaget och aviserar arbete med vägledning. SKR vill särskilt betona vikten av tidig, tydlig och målgruppsanpassad information till kommuner och andra berörda aktörer för att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning samt begränsa risken för tolkningstvister i den kommunala byggprocessen

Patrik Jakobsson, avdelningschef tillväxt och samhällsbyggnad

Sveriges Kommuner och Regioner